

KYTS 2.1 VAYAVYAGG SVETA MAA LABHETA - KRISHNA YAJURVEDA TAITTIRIYA SAMHITA PATHA

kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya saṃhitāyā-ndvitīyakāṇḍē prathamaḥ praśnaḥ –
paśuvidhānam

ō-nnamaḥ paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namaḥ,
śrī gurubhyō namaḥ ॥ ḥariḥ ōm ॥

vāyavyagḡ śvētamā lābhēta bhūtikāmō vāyurvai kṣepiṣṭhā dēvatāvāyumēva svēnā
bhāgadhbēyēnōpā dhāvat̄i sa ēvainā-mbhūti-ṅgamayaṭi bhavātyēvā-tīkṣiprā
dēvatētyāhū-ssaināmīśvarā prādahā ityētamēva santām vāyavē nīyutvāt̄ā ā lābhēta
nīyudvā ḍasya dhṛtīrdhṛta ēva bhūtīmupaītya prādāhāya bhavātyēva [ ] 1

vāyavē nīyutvāt̄ā ā lābhēta grāmākāmō vāyurvā jmāḥ prajā nāsyōtā nēnīyatē
vāyumēva nīyutvāntāgg svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvat̄i sa ēvāsmāi prajā nāsyōtā
niyāchChati grāmyēva bhāvati nīyutvātē bhavati dhruvā ēvāsmā anāpagāḥ karōti
vāyavē nīyutvāt̄ā ā lābhēta prajākāmaḥ prāṇō vai vāyurāpānō nīyu-tprāṇāpānau khalu
vā ētasyā prajāyā [prajāyāḥ, apā] 2

apā krāmatō yō-'lā-mprajāyai sa-nprajā-nna vīndatē vāyumēva nīyutvāntāgg svēnā
bhāgadhbēyēnōpā dhāvat̄i sa ēvāsmāi prāṇāpānābhya-mprajā-mpra jānayati vīndatē
prajām vāyavē nīyutvāt̄ā ā lābhēta jyōgāmayāvī prāṇō vai vāyurāpānō nīyu-
tprāṇāpānau khalu vā ētasmā dapākrāmatō yasya jyōgāmayāti vāyumēva
nīyutvāntāgg svēnā bhāgadhbēyēnōpā - [bhāgadhbēyēnōpā, dhāvat̄i sa] 3

dhāvat̄i sa ēvā-'smi-nprāṇāpānau dādhātyuta yadītāsurbhavāt̄i jīvātyēva prajāpātīrvā
jīdamēkā āsī-thsō-'kāmayata prajāḥ paśūn-thsījeyēt̄i sa ātmanō vāpāmudākkhida-
ttāmagnau prāgṛhṇā-ttatō-'jastūpāra-ssamābhavā-ttagg svāyaṁ dēvatāyā ā 'lābhēta
tatō vai sa prajāḥ paśūnāśrjata yaḥ prajākāmaḥ [ ] 4

paśukāmā-ssyā-thsa ēta-mprajāpātyamaja-ntūpāramā lābhēta prajāpātimēva svēnā
bhāgadhbēyēnōpā dhāvat̄i sa ēvāsmāi prajā-mpaśū-nprajānayat̄i yachChmāśruṇasta-
tpurūśāṅgām rūpām ya-ttūpārastadaśvānām yadānyatōdā-nta-dgavām yadavyā iva
śaphāstadavānām yadajasta-dajānā-mētāvāntō vai grāmyāḥ paśavāstā- [paśavāstān,
rūpēṇājvāvā rundhē] 5

-nrūpēṇajvāvā rundhē sōmāpauṣṇa-ntrajtamā lābhēta paśukāmōdvau vā ajāyai stanau nānajva dvāvabhi jāyētē ūrja-mpuṣṭi-ntṛtīyāssōmāpūṣaṇāvēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī tāvēvāsmāi paśū-nprajānayata-ssōmō vai rētōdhāḥ pūṣā paśūnā-mprājanayitā sōmā ēvāsmāi rētō dadhāti pūṣā paśū-npra jānayatyaudūmbarō yūpō bhavātyūrgvā údūmbarā ūrkpaśavā ūrjaivāsmā ūrjā-mpaśūnavā rundhē □ 6 □

(aprādāhāya bhavātyēva - prajāyā - āmayāti vāyumēva niyutvātāgg svēnā bhāgadhbēyēnōpā - prajākāmā - stān - yūpā - strayōdaśa cha) (a. 1)

prajāpātiḥ prajā āśrjata tā āsmā-thsṛṣṭāḥ parāchīrāya-ntā varuṇamagachChā-ntā anvaj-ttāḥ punārayāchata tā āsmāi na punāradadā-thsō-‘bravī-dvarāṁ vr̄ṇīśvāthā mē punārdēhītī tāsām varāmā ‘lābhata sa kṛṣṇa ēkāśitipāda-bhavādyō varuṇa gr̄hīta-ssyā-thsa ētām vāruṇa-ñkṛṣṇa-mēkāśitipādāmā-lābhēta varuṇa- [varuṇam, ēva svēnā] 7

-mēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvainām varuṇapāśā-nmūñchati kṛṣṇa ēkāśitipā-dbavati vāruṇo hyēsa dēvatāyā samṛddhyāi suvārbhānurāsūra-ssūryā-ntamāsā-‘viddhyāta tasmaidēvāḥ prāyāśchitti-maichChā-ntasyā ya-tprāthāma-ntamō-‘pāghnān-thsā kṛṣṇā-‘vīrabhava-dya-ddvītīyāgī sā phalgunī yata tṛtīyāgī sā bālakṣī yadāddhyāsthā-dāpākṛntān-thsā ‘vīrvāśā [ ] 8

samābhava-ttē dēvā ābruva-ndēvapaśurvā ayagī samābhū-tkasmā īmamā lāphsyāmahā ityathā vai tarhyalpā pṛthīvyāsī-dajātā ūśādhayāstāmavīm vāśāmādītyēbhyāḥ kāmāyā-‘lābhantā tatō vā aprāthata pṛthīvyā-jāyāntauṣādhayō yah kāmayētā prathēya paśubhīḥ pra prajāyā jāyēyētī sa ētāmavīm vāśāmādītyēbhyāḥ kāmāyā- [kāmāya, ālābhētā “dītyānēva] 9

-“lābhētā ”dītyānēva kāmāgg svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī ta ēvainā-mprāthayānti paśubhīḥ pra prajāyā janayantyā-sāvādītyō na vyārōchata tasmai dēvāḥ prāyāśchittimaichChā-ntasmā ētā mālhā ālābhantā-“gnēyī-ñkṛṣṇagrīvīgī sagmīhitāmajndrīg śvētā-mbārhaspatyā-ntābhīrēvāsmī-nruchāmadadhūryō brāhmavarchāsa-kāmā-ssyā-ttasmā ētā mālhā ā lābhētā- [ā lābhēta, āgnēyī-ñkṛṣṇagrīvīgī] 10
(sikhaṇdi pañchatī)

-“gnēyī-ñkṛṣṇagrīvīgī sagmīhitāmajndrīg śvētā-mbārhaspatyāmētā ēva dēvatā-ssvēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī tā ēvāsmī-nbrahmavarchāsa-ndādhati brahmavarchāsyēva bhāvati vāsantā prātarāgnēyī-ñkṛṣṇa grīvīmā lābhēta grīsmē māddhyandīnē sagmīhitāmajndrīgī śāradyāparāhṇē śvētā-mbārhaspatyā-ntrīṇi vā ādītyasyā tējāgmīsi vāsantā prātargrīsmē māddhyandīnē śāradyāparāhṇē yāvāntyēva tējāgmīsi tānyēvā-[tānyēva, avā rundhē] 11

-‘vā rundhē sāmvathsāra-mpāryālābhāyantē sāmvathsārō vai brāhmavarchāsasyā pradātā sāmvathsāra ēvāsmāi brahmavarchāsa-mpra yāchChati brahmavarchāsasyēva

bhāvati gārbhiṇāyō bhavantīndriyam vai garbhā indriyamēvāsmī-ndadhati sārasvatī-mmēśīmā lābhēta ya ūśvarō vāchō vadītō-ssan vāchā-nna vadē-dvāgvai sarāsvatī-sarāsvatīmēva svēnā bhāgadhēyēnōpā dhāvatī saivāsmī- [saivāsmīn, vāchā-ndadhāti] 12

-nvāchā-ndadhāti pravadiṭā vāchō bhāvātyapānnadatī bhavatī tasmā-nmanuṣyā-ssarvām vāchām vadantyāgnēya-ñkṛṣṇagrīvamā lābhēta saumya-mbābhru-ñjyōgāmayāvyagnim vā ētasya śarīra-ñgachChatī sōmagm rasō yasya jyōgāmayātyāgnērēvāsyā śarīra-nniṣkrīnātī sōmā-drasāmūta yadītāsurbhavatī jīvātyēva saumya-mbābhrumā lābhētā-”gnēya-ñkṛṣṇagrīva-mprajākāmā-ssōmō [sōmāh, vai rētōdhā] 13

vai rētōdhā agnih prajānā-mprajanayitā sōmā ēvāsmaj rētō dadhātyagnih prajā-mprajānayati vjndatē prajāmāgnēya-ñkṛṣṇagrīvamā lābhēta saumya-mbābhrum yō brāhmānō vīdyāmānūchyā na vīrōchēta yadāgnēyō bhavatī tējā ēvāsmī-ntēnā dadhāti ya-thsaumyō brāhmavarchāsa-ntēnā kṛṣṇagrīva āgnēyō bhāvatī tamā ēvāsmādapā hanti śvētō bhāvatī [bhāvati, ruchāmēvāsmī-ndadhāti] 14

ruchāmēvāsmī-ndadhāti bābhru-ssauumyō bhāvati brahmavarchāsamēvāsmī-ntviśi-ndadhātyā-gnēya-ñkṛṣṇagrīvamā lābhēta saumya-mbābhrumāgnēya-ñkṛṣṇagrīva-mpurōdhāyāg spardhāmāna āgnēyō vai brāhmāna-ssauumyō rājānyō-’bhitā-ssauumyamāgnēyau bhāvata-stējāsaiva brahmānōbhāyatō rāṣṭra-mparī grhṇātyēkādā samā vīnktē pūra ēna-ndadhātē □ 15 □

(lābhēta varuṇam - ~mvāśai - tāmavīm vāśāmādityēbhyāḥ kāmāya - mālhā ā lābhēta - tānyēva - saivāsmīntha - sōmāh - svētō bhāvatī - trichātvārigmśachcha) (a. 2)

dēvāsūrā ēsu lōkēsvāspardhantā sa ētam viṣṇu-rvāmānamāpaśya-ttagg svāyaī dēvatāyā ā-’lābhātā tatō vai sa jmām lōkānābhyājayad- vaiṣṇavam vāmānamā lābhēta spardhāmānō viṣṇurēva bhūtvēmā-~mllōkānābhi jáyatī viṣāmā ā lābhēta viṣāmā ivā hīmē lōkā-ssamāddhyā indrāya manyumatē manāsvatē lālāmā-mprāśīngamā lābhēta saṅgrāmē [ ] 16

saṃyātta indriyēṇā vai maṇyunā maṇasā saṅgrāma-ñjāyatīndrāmēva maṇyūmantā-mmaṇāsvantagg svēnā bhāgadhēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmīnnindriyā-mmaṇyu-mmaṇo dadhātī jayatī tagm sāgrāmmamindrāya maṇutvātē prśnisākthamā lābhēta grāmākāmā indrāmēva maṇutvāntagg svēnā bhāgadhēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmāi sa jātā-nprayāchChatī grāmyēva bhāvatī yadīṣabhaṣtēnai- [yadīṣabhaṣtēnā, aīndrō ya-tpṛśñistēnā] 17

-ndrō ya-tpṛśñistēnā mārūta-ssamāddhyai paśchā-tpṛśnisākthō bhāvati paśchādanava-vasāyinīmēvāsmaj viśā-ñkarōti saumya-mbābhrumā lābhētānnākāma-ssauumyam vā

annāgṝm sōmāmēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmā annā-
mprayāchChatyannāda ēva bhāvati bābhrurbhāvtyētadvā annāsyā rūpagṝ
samṝddhyai saumya-mbābhrumā lābhēta yamalagṝ [yamalām, rājyāya] 18

rājyāya santagṝ rājya-nnōpānamē-thsaumyam vai rājyagṝ sōmāmēva svēnā
bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmā rājya-mprayāchChatyupaīnagṝ rājya-nnāmati
bābhrurbhāvtyēta-dvai sōmāsyā rūpagṝ samṝddhyā indrāya vṛtrātutre lālāmā-
mprāśṝngamā lābhēta gataśrīh pratiṣṭhākāmāḥ pāpmānāmēva vṛtra-ntīrtvā pratiṣṭhā-
ngāchChatīndrāyābhimātīghnē lālāmā-mprāśṝngamā [lālāmā-mprāśṝngamā, lābhēta
yah pāpmānā] 19

lābhēta yah pāpmānā gr̄hīta-ssyā-tpāpmā vā ḥbhimātīindrāmēvā- bhīmātīhanāgg
svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmā-tpāpmānāmābhīmātī-mprāṇūdatai indrāya
vajriṇē lālāmā-mprāśṝngamā lābhēta yamalagṝ rājyāya santagṝ rājya-
nnōpānamēdindrāmēva vajriṇāgg svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmāi vajra-
mpa yāchChatī sa ēnām ~mvajrō bhūtyā indhā upaīnagṝ rājya-nnāmati lālāmāḥ
prāśṝngō bhāvtyētadvai vajrāsyā rūpagṝ samṝddhyai □ 20

**(sagrāmmē - tēnā - lā - mabhīmātīghnē lālāmā-mprāśṝngamai - nām -
pañchādaśa cha) (a. 3)**

asāvādītyō na vyārōchata tasmai dēvāḥ prāyāśchittimaichChatī-ntasmā ētā-
ndaśārṣabhbāmā-'lābhantā tayaivāsmī-nruchāmadadhūryō brāhmavarchasakāmā-ssyā-
ttasmā ētā-ndaśārṣabhbāmā lābhētā-mumēvā- "dītyagg svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī
sa ēvāsmī-nbrahmavarchāsa-ndādhāti brahmavarchāsyēva bhāvati vāsantā prātastrī-
~mllālāmānā lābhēta gr̄īsmē māddhyandīnē - [māddhyandīnē, trīñChīti
pr̄sthāñChāradyāparāhṇē] 21

trīñChīti pr̄sthāñChāradyāparāhṇē trīñChītīvārā-ntrīṇī vā ādītyasyā tējāgm̄si vāsantā
prātargrīsmē māddhyandīnē śāradyāparāhṇē yāvāntyēva tējāgm̄si tānyēvāvā rundhē
trayāstraya ā lābhāntē-'bhi pūrvamēvāsmī-ntējō dadhāti samvathsāra-
mparyālābhāntē samvathsārō vai brāhmavarchāsasyā pradātā sāmvathsāra ēvāsmāi
brahmavarchāsa-mpa yāchChatī brahmavarchāsyēva bhāvati samvathsārasyā
pārastā-tprājāpātya-ñkadrū- [prājāpātya-ñkadrūm, ā lābhēta] 22

-mā lābhēta prājāpātī-ssarvā dēvatā dēvatāsvēva pratītiṣṭhatī yadī bibhīyā-
ddūścharmā bhaviṣyāmītī sōmāpausñagg śyāmāmā lābhēta saumyō vai dēvatāyā
purūṣah pausñāḥ pāśavā-ssvayaivāsmāi dēvatāyā pāśubhīstvachā-ñkarōtī na
duścharmā bhavati dēvāśchā vai yāmaśchāsmi-~mllōkē- 'spardhantā sa yāmō
dēvānāmindriyam vīryāmayuvata tadyāmasyā [tadyāmasyā, yāmātva-ntē] 23

yāmātva-ntē dēvā āmanyanta yāmō vā jdamābhū-dya-dvāyagg sma itī tē
prājāpātīmupādhāvān-thsa ētau prājāpātīrātmanā ukṣavāśau nirāmīmītā tē dēvā

vaïṣṇāvaraṇīm vāśāmā-'lābhantajndramukṣāṇatam varūṇēnaiva grāhayitvā viṣṇūnā yajñenā prāṇudantajndrēṇai-vāsyēmdriyamā-vṛñjata yō bhrātṛvyavān-thsyā-thsa spardhāmānō vaiṣṇāvaraṇīm- [vaiṣṇāvaraṇīm, vāśāmā] 24

-~mvāśāmā lābhētajndramukṣāṇam varūṇēnaiva bhrātṛvya-ṅgrāhayitvā viṣṇūnā yajñenā praṇūdata aīndrēṇai-vāsyēmdriyam vṛñktē bhavātyātmanā parāsyā bhrātṛvyo bhavatīndrō vṛtramaḥa-ntam vṛtrō hāta-ṣṣōḍaśabhi-rbhōgairāsinā-ttasyā vṛtrasyā sīrṣatō gāvā udāya-ntā vaīdēhyō-'bhava-ntāsāmṛṣabho jāghanē-'nūdai-ttamindrō-[jāghanē-'nūdai-ttamindrāḥ, ačāyathosō-'manyata] 25

-'chāyathosō-'manyata yō vā jmamālabhēta muchyētāsmā-tpāpmanā iti sa āgnēya-ṅkr̄ṣṇagrīvamā lābhatajndramṛṣabha-ntasyāgnirēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā sīta-ṣṣōḍaśadhā vṛtrasyā bhōgānapyādahadaīndrēṇēmdriya- mātmannādhattā yah pāpmanā gṛhīta-ssyā-thsa āgnēya-ṅkr̄ṣṇagrīvamā lābhētajndramṛṣabha-magnirēvāsyā svēnā bhāgadhbēyēnōpāsṛtaḥ [ ] 26

pāpmānamapī dahatyaīndrēṇēmdriyamātma-ndhāttē muchyātē pāpmanō bhavātyēva dyāvāprthīvyā-ndhēnumā lābhēta jyōgāparuddhō 'nayōṛhi vā ēsō-'prātiṣṭhitō-'thaiṣa jyōgapāruddhō dyāvāprthīvī ēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī tē ēvainā-mprātiṣṭhā-ṅgāmayataḥ pratyēva tīṣṭhati paryāriṇī bhavati paryārīvā hyētasyā rāṣṭram yō jyōgāparuddhā-ssamṛddhyai vāyavyām- [vāyavyām, vāthsamā] 27

-~mvāthsamā lābhēta vāyurvā ḣayōrvāthsā jmē vā ētasmaī lōkā apāśuskā viḍapāśuskā-'thaiṣa jyōgapāruddhō vāyumēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmā jmām lōkān. viṣā-mprādāpayati prāsmā jmē lōkā-ssnūvantibhuñjatyēnam viḍupātiṣṭhatē □ 28 □

(mādhyandinē - kadrūm - ~myamasya - spardhāmānō vaiṣṇāvaraṇīm - tamindrō - 'syā svēnā bhāgadhbēyēnōpāsṛtō - vāyavyām - dvichātvārigmśachcha) (a. 4)

indrō valasyā bilāmapaūrṇō-thsa ya úttamāḥ paśurāsī-tta-mpr̄ṣṭha-mprati sagṛmhyōdākkhidā-ttagm sahasrā-mpaśavō-'nūdāyan-thsa únnatō-'bhavādyah paśukāmā-ssyā-thsa ētamajndramūnnatamā lābhētēndrāmēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmā paśū-nprayāchChati paśūmānēva bhāvatyunnaṭō [bhāvatyunnaṭataḥ, bhāvatī sāḥasrī] 29

bhāvati sāḥasrī vā ēsā lākṣmī yadūnnatō lākṣmiyai va paśūnavā rundhē yadā sahasrā-mpaśū-nprāpnuyādathā vaiṣṇavam vā maṇamā lābhētajtasmin. vai ta-thsāhasrāmaddhyātiṣṭha-ttasmādēṣa vāmāna-ssamīṣitah paśubhyā ēva prajātēbhyah pratiṣṭhā-ndādhātī kō-'rhati sahasrā-mpaśū-nprāptumityāhu-rahōrātrāṇyēva sahasragm̄ sāmpādyā-'lābhēta paśavō [paśavāḥ, vā áhōrātrāṇī] 30

vā áhōrātrāṇī paśūnēva prajātā-npratiṣṭhā-ṅgāmaya-tyōśādhībhyo vēhatamā lābhēta
prajākāma ṥosādhayō vā ēta-mprajāyai paribādhantē yō-'lā-mprajāyai sa-nprajā-nna
vindatē ṥosādhayāḥ khalu vā ētasyai sūtumapī ghnantī yā vēha-dbhavatyōśādhīrēva
svēnā bhāgadhbeyēnōpā dhāvatī tā ēvāsmai svādyōnēḥ prajā-mpra jānayanti vindatē [ ] 31

prajāmāpō vā ṥosādhayō-'sa-tpurūṣa āpā ēvāsmā asātā-ssaddādati
tasmādāhuryaśchaivam vēda yaścha nāpastvāvāsātā-ssaddādati-tyaindrīgm
sūtavāśāmā lābhētā bhūtikāmō-'jātō vā ēṣa yō-'lā-mbhūtyai sa-nbhūtī-nna
prāpnōtīndra-ñkhalu vā ēṣā sūtvā vaśā-'bhāvā- [vaśā-'bhāvat, īndramēva] 32

-dindrāmēva svēnā bhāgadhbeyēnōpā dhāvatī sa ēvainā-mbhūtī-ṅgamayatī bhavatyēva
yagm sūtvā vaśā syā-ttamajndramēvā-” lābhētātadvāva tadīndriyagm
sākṣādēvēndriyamavā rundha aindrāgna-mpūnaru-thsṛṣṭamā lābhētā ya ā tṛtīyā-
tpurūṣā-thsōmā-nna pibē-dvichChinnō vā ētasyā sōmapīthō yō brāhmaṇa-ssannā [ ] 33

tṛtīyā-tpurūṣā-thsōmā-nna pibatīndrāgnī ēva svēnā bhāgadhbeyēnōpā dhāvatī
tāvēvāsmāi sōmapītha-mprayāchChatā upaīnagm sōmapīthō nāmatī yadaīndrō
bhavatīndriyam vai sōmapītha īndriyamēva sōmapīthamavā rundhē yadāgnēyō
bhavatyāgnēyō vai brāhmaṇa-ssvāmēva dēvatāmanu santānōti punaruthsṛṣṭō bhāvati
punaruthsṛṣṭa īvā hyētasyā [hyētasyā, sōmapītha-ssamṛddhyai] 34

sōmapītha-ssamṛddhyai brāhmaṇaspatya-ntūpāramā lābhētā-bhīchara-
nbrāhmaṇaspatīmēva svēnā bhāgadhbeyēnōpā dhāvatī tasmā ēvaināmā vīśchati
tājagārtī-mār̄chChatā tūpārō bhāvati kṣurapāvīrvā ēṣā lākṣmī ya-ttūpāra-ssamṛddhyai
sphyō yūpō bhāvati vajrō vai sphyō vajrāmēvāsmai prahārati śaramayā-mbārhi-
śrīṇātyēvainām vaibhīdaka jddhmō bhīnattyēvainām □ 35 □
(bhāvātyunnataḥ - paśavō - janayanti vindatē - 'bhāvāth - sannai - tasyē -
dhma - strīṇi cha) (a. 5)

bārhaspatyaagm śitipṛṣṭhamā lābhētā grāmākāmō yaḥ kāmayēta prṣṭhagm sāmānānāg
syāmitī bṛhaspatīmēva svēnā bhāgadhbeyēnōpā dhāvatī sa ēvainā-mprṣṭhagm
sāmānānā-ñkarōti grāmyēva bhāvati śitipṛṣṭhō bhāvati bārhaspatyō hyēṣa dēvatāyā
samṛddhyai pauṣṇagg śyāmamā lābhētānnākāmō-'nnām vai pūṣā pūṣāṇāmēva svēnā
bhāgadhbeyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmā [ēvāsmāi, annā-mpra] 36

annā-mpra yāchChatyannāda ēva bhāvati śyāmō bhāvātyētadvā annāsyā rūpagm
samṛddhyai mārūta-mprśñimā lābhētā-'nnā-kāmō-'nnām vai mārutōmārūtā ēva svēnā
bhāgadhbeyēnōpā dhāvatī ta ēvāsmā annā-mprayāchChantyannādaēva bhāvati prśñī
rbhavātyētadvā annāsyā rūpagm samṛddhyā aīndramārūṇāmā lābhētēndriyakāmā
indrāmēva [ ] 37

svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmīnnindriya-ndādhātīndriyāvyēva
bhāvatyaruṇō bhrūmā-nbhavatyētadvā indrāsyā rūpagm samṛddhyai
sāvitrāpaddhvastamā lābhēta sānikāma-ssavītā vai prāsāvānāmīsē savītarāmēva
svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmāi sāni-mprasūvatī dānākāmā asmai prajā
bhāvantyupaddhvastō bhāvati sāvītrō hyēṣa [sāvītrō hyēṣah, dēvatāyā samṛddhyai] 38

dēvatāyā samṛddhyai vaiśvadēva-mbāhurūpamā lābhētā-'nnākāmōvaiśvadēvam vā
annām viśvānēva dēvān-thsvēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatītā ēvāsmā anna-
mprayāchChantyannāda ēva bhāvati bahurūpō bhāvatibahurūpagg hyannagm
samṛddhyai vaiśvadēva-mbāhurūpamā lābhētā grāmākāmō vaiśvadēvā vai sājātā
viśvānēva dēvān-thsvēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī ta ēvā-'smai [ēvā-'smai, sajātā-
npra yāchChanti] 39

sajātā-npra yāchChanti grāmyēva bhāvati bahurūpō bhāvati bahudēvātyō(1) hyēṣa
samṛddhyai prajāpatya-ntūpāramā lābhētā yasyānājñātamivā jyōgāmayē-tprajāpatyō
vai puruṣah prajāpatijh khalu vai tasyā vēdā yasyānājñātamivā jyōgāmayāti
prajāpatimēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvainā-ntasmā-thsrāmā-nmuñchati
tūpārō bhāvati prajāpatyō hyē -ṣa dēvatāyā samṛddhyai □ 40 □

**(āsmā - indrāmēvai - ṣa - sājātā viśvānēva dēvān-thsvēnā bhāgadhbēyēnōpā
dhāvatī ta ēvāsmāi - prajāpatyō hi - trīṇi cha) (a. 11)**

vāṣatkārō vai gāyatrīyai śirō-'chChina-ttasyai rasah parāpata-tta-mbṛhaspatī rupā-
'grhṇāthsā śītipṛṣṭhā vāśā-'bhāvadyō dvītīyāḥ pārā-'pātā-tta-mmītrāvaruṇā-
vupāgrhṇītāgām sā dvīrūpā vāśā-'bhāvā-dyastītīyāḥ pārāpātā-ttam viśvē dēvā
upāgrhṇān-thsā bāhurūpā vāśā bhāvadya-śchātūrthaḥ pārāpātā-thsa pīthīvī-mprā-
'vīśā-tta-mbṛhaspatīra- [bṛhaspatīraḥbi, agrhṇā-dastvēvā-'yam-] 41

-bhyāgrhṇā-dastvēvā-'ya-mbhōgāyētī sa úksavāśa-ssamābhava-dyallōhīta-mpārāpātā-
tta-drūdra upā-'grhṇā-thsā raūdrī rōhīnī vāśā-'bhāva-dbārhaspatyāgām śītipṛṣṭhāmā
lābhēta brahmavarchāsakāmō bṛhaspatīmēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa
ēvāsmī-nbrahmavarchāsa-ndādhāti brahmavarchāsyēva bhāvatī Chandāsām vā ēṣa
rasō yadvāśā rasā ivā khalu [khalu, vai] 42

vai brāhmavarchāsa-ñChandāsāmēva rasēnā rasā-mbrahmavarchāsamavā rundhē
maitrāvaruṇī-ndvīrūpāmā lābhēta vṛṣṭīkāmō mājtram vā ahārvāruṇī
rātrīrahōrātrābhyā-ñkhalu vai pārjanyō varṣati mītrāvaruṇāvēva svēnā
bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī tāvēvāsmā ahōrātrābhyā-mpārjanyām varṣayata-
śChandāsām vā ēṣa rasō yadvāśā rasā ivā khalu vai vṛṣṭī-śChandāsāmēva rasēnā
[rasēna, rasām vṛṣṭimavā rundhē] 43

rasām vṛṣṭimavā rundhē maitrāvaruṇī-ndvīrūpāmā lābhēta prajākāmō mājtram vā
ahārvāruṇī rātrīrahōrātrābhyā-ñkhalu vai prajāḥ prajāyantē mītrāvaruṇāvēva svēnā

bhāgadhbhēyēnōpā dhāvatī tāvēvāsmā ahōrātrābhya-mprajā-mprajānayata-śChandāsām
vā ēṣa rasō yadvāṣā rasā ivā khalu vai prajā Chandāsāmēva rasēna rasā-mprajāmavā-
[rasā-mprajāmavā, rundhē vajsvadēvīm-] 44

-rundhē vajsvadēvī-imbāhurūpāmā lābhētānnākāmō vajsvadēvam vā annām viśvānēva
dēvān-thsvēnā bhāgadhbhēyēnōpā dhāvatī ta ēvāsmā annām prayāchChantyannāda ēva
bhāvatī Chandāsām vā ēṣa rasō yadvāṣā rasā ivā khalu vā annā-ñChandāsāmēva
rasēna rasāmānāmavā rundhē vajsvadēvī-imbāhurūpāmā lābhēta grāmākāmō
vajsvadēvā vai [vai, sajātā viśvānēva] 45

sajātā viśvānēva dēvān-thsvēnā bhāgadhbhēyēnōpā dhāvatī ta ēvāsmāi sajātā-npra
yāchChanti grāmyēva bhāvatī Chandāsām vā ēṣa rasō yadvāṣā rasā ivā khalu vai
sajātā-śChandāsāmēva rasēna rasāgṛi sajātānavā rundhē bārhaspatya- mūkṣavaśamā
lābhēta brahmavarchāsakāmō bṛhāspatīmēva svēnā bhāgadhbhēyēnōpā dhāvatī sa ēvā-
'smī-nbrahmavarchāsam- [ēvā-'smī-nbrahmavarchāsam, dādhātī brahmavarchāsyēva]
46

-dādhātī brahmavarchāsyēva bhāvatī vaśam vā ēṣa chāratī yadukṣāvaśā ivā khalu vai
brāhmavarchāsam vaśenājiva vaśā-mbrahmavarchāsamavā rundhēraudrīgmrōhīṇīmā
lābhētābhīcharā-nrūdramēva svēnā bhāgadhbhēyēnōpā dhāvatī tasmā ēvaināmā
vṛśchatī tājagārtīmārChātī rōhīṇī bhavati rāudrī hyēṣā dēvatāyā samṛddhyai sphyō
yūpō bhavatī vajrō vai sphyō vajrāmēvāsmāi pra hārati śāramayā-mbāṛhi-
śśīṇātyēvainām vaibhīdaka jddhmō bhīṇattyēvainām □ 47 □

**(abhi - khalu - vṛṣṭi-śChandāsāmēva rasēna - prajāmavā - vajsvadēvā vai -
brāhmavarchāsam - ~myūpā - ēkāṇnavigṝṣatiśchā) (a. 7)**

asāvādītyō na vyārōchata tasmai dēvāḥ prāyāśchittimaichChā-ntasmā ētāgṛi saūrīg
śvētām vāśāmā-'lābhantā tayaivāsmī-nruchāmadadhuryō brāhmavarchāsakāmā-ssyā-
ttasmā ētāgṛi saūrīg śvētām vāśāmā lābhētāmumēvā "dītyagg svēnā
bhāgadhbhēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmī-nbrahmavarchāsa-ndādhātī brahmavarchāsyēva
bhāvati baīlvō yūpō bhavatyāsau [ ] 48

vā ādītyō yatō-'jāyatā tatō bīlvā udātiṣṭha-thsayōnyēva brāhmavarchāsamavā rundhē
brāhmaṇaspatyā-mbābhrukāṛṇīmā lābhētā-bhīcharān-vāruṇā-ndaśākapāla-mpūrastā-
nnirvāpē-dvarūṇēnājiva bhrātṛvya-ṅgrāhayitvā brahmāṇā strūnūtē babhrukāṛṇī
bhāvatyētadvai brahmāṇō rūpagṛi samṛddhyai sphyō yūpō bhavatī vajrō vai sphyō
vajrāmēvāsmāi pra hārati śāramayā-mbāṛhi-śśīṇā- [-baṛhi-śśīṇātī, ēvainām
vaibhīdaka] 49

-tyēvainām vaibhīdaka jddhmō bhīṇattyēvainām vaiśṇāvam vāmānamā lābhēta yam
yajñō nōpānamē-dviṣṇūrvai yajñō viṣṇūmēva svēnā bhāgadhbhēyēnōpā dhāvatī sa
ēvāsmāi yajñā-mpra yāchChātūpāinām yajñō nāmati vāmānō bhāvati vaiśṇāvō hyēṣā

dēvatāyā samṛddhyai tvāṣṭram vāḍaba mā lābhēta paśukāmaṣṭvaṣṭā vai pāśūnā-mmīthunānām- [vai pāśūnā-mmīthunānām, prajanayitā] 50

prajanayitā tvaṣṭāramēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmāi paśū-nmīthunā-npra jānayati prajā hi vā ētasmī-npaśavah pravīṣṭā athaiṣa pumānthsan vāḍaba-ssākṣādēva prajā-mpaśūnavā rundhē majtragg śvētamā lābhēta saṅgrāmē samyāttē samayakāmō mītramēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvainā-mmītrēṇa sa-nnāyati - [a-nnāyati, viśālō bhāvati] 51

viśālō bhāvati vyavāsāyayatyēvainā-mprājāpātya-ñkrṣṇamā lābhēta vr̄ṣṭikāmaḥ prajāpātīrvai vr̄ṣṭyā īśē prajāpātimēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmāi paṛjanyām varṣayati kṛṣṇō bhāvatyētadvai vr̄ṣṭyāi rūpagm rūpēṇaiṣa vr̄ṣṭimavā rundhē śabalo bhavati vīdyutāmēvāsmāi janayitvā vārṣayatyavāśr̄ngō bhāvati vr̄ṣṭimēvāsmāi ni yāchChati □ 52 □

(asau - śr̄nāti - mithunānām - nayati - yachChati) (a. 8)

varuṇagm suṣuvāṇamānnādyā-nnōpānamā-thsa ētām vāruṇī-ñkrṣṇām vāśāmāpaśya-ttāg svāyaī dēvatāyā ālābhata tatō vai tamānnā-dyāmupā-'namā-dyāmalā-mānnādyāyā santāmānnādyā-nnōpānamē-thsa ētām ~mvāruṇī-ñkrṣṇām vāśāmā lābhēta varuṇamēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmā annā-mpra yāchChatyannāda [annā-mpra yāchChatyannādaḥ, ēva bhāvati] 53

ēva bhāvati kṛṣṇā bhāvati vāruṇī hyēśā dēvatāyā samṛddhyai majtragg śvētamā lābhēta vāruṇā-ñkrṣṇamāpā-ñchauṣādhīnā-ñcha sādhāṁvannākāmō majtrīrvā ōṣādhayō vāruṇīrāpō-'pā-ñcha khalu vā ōṣādhīnā-ñcha rasāmupā jīvāmō mītrāvaruṇāvēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī tāvēvāsmā annā-mprayāchChatō-'nnāda ēva bhāva- [ēva bhāvati, āpā-ñchauṣādhīnā-ñcha] 54
(śikhaṇḍi prachatiḥ)

-tyapā-ñchauṣādhīnā-ñcha sādhāṁvā lābhata ubhayasyā-vāruddhyaivisākhō yūpō bhāvati dvē hyētē dēvatē samṛddhyai majtragg śvētamā lābhēta vāruṇā-ñkrṣṇā-ñjyōgāmayāvī-ya-nmajtrō bhāvāti mītrēṇaiṣā-'smāi varuṇagm śamayati ya-dvāruṇā-ssākṣādēvainām varuṇapāśā-nmūñchatyuta yadītāsurbhāvātī jīvātyēva dēvā vai puṣti-nnā-'vīndan- [nā-'vīndann, tā-mmīthunē] 55

-tā-mmīthunē 'paśya-ntasyā-nna samārādhayāntā-vāśvinā-vabruṭā-māvayōrvā ēśā maitasyām ~mvadaddhvāmiti sāśvinōrēvābhāvadyah puṣṭikāma-ssyā-thsa ētāmāśvīnīm yāmīm vāśāmā lābhētā-'śvīnāvēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī tāvēvāsmī-npuṣṭi-ndhattah puṣyāti prajayā paśubhiḥ □ 56 □

(annādō - 'nnāda ēva bhāvātya - vīndan - pañchāchātvaṛigṛmśachcha) (a. 9)

āśvīna-ndhūmrālālāmā mā lābhētā yō durbrāhmanā-ssōmā-mpipāsē-dāśvinau vai dēvānā-masōmapāvāstā-ntau pāśchā sōmapītha-mprāpnūtā-māśvinā-vētasyā dēvatā yō durbrāhmanā-ssōmā-mpipāsatyaśvināvēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī-tā-vēvā-'smaś sōmapītha-mpra yāchChatā upaśinagm sōmapīthō nāmati ya-ddhūmrō bhavāti dhūmrjimāṇā-mēvā-'smā-dapā hanti lālāmō [lālāmāḥ, bhāvāti mukhāta] 57

bhavāti mukhāta ēvāsmi-ntējō dadhāti vāyavyā-ṅgōmṛgamā lābhētā yamajāghnivāgm samabhiśagm sēyurapūtā vā ētam vāgṛchChatī yamajāghnivāgm samabhiśagm sānti naiṣa grāmyaḥ pāśurnārāṇyō ya-dgōmṛgō nēvaiṣa grāmē nārāṇyē yamajāghnivāgm samabhiśagm sānti vāyurvai dēvānā-mpāvitrām vāyumēva svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvai- [sa ēva, ēnā-mpāvayatī parāchī] 58

-nā-mpavayatī parāchī vā ētasmāi vyūchChantī vyūchChatī tamāḥ pāpmānā-mpraviśati yasyā-'śvīnē śāsyamānē sūryō nā-'virbhavāti saurya-mbāhurūpamā lābhētā-'mu-mēvā-'dityagg svēnā bhāgadhbēyēnōpā dhāvatī sa ēvāsmā-ttamāḥ pāpmānāmapā hanti prātīchyāsmai vyūchChantī vyūchChatyapa tamāḥ pāpmānagm hatē □ 59 □
(lālāmāḥ - sa ēva - ṣaṭchātvārigmśachcha) (a. 10)

indrām vō vīśvatāsparī, ndra-nnarō, marūtō yaddhā vō dīvō, yā vā-śsarmā □ bharēśvindragm suhavagm havāmahē 'gṛhīmūchagm sukṛtā-ndaivyā-ñjanām □ agni-mmītrām varūṇagm sātayē bhagā-ndyāvāpṛthīvī mārutā-ssvāstāyē □ māmattū nāḥ parījmā vasārāḥā māmattū vātō əpām vṛṣāṇvānn □ śīśītamīndrāparvatā yūva-nnāstannō viśvē varivasyantu dēvāḥ □ priyā vō nāmā - [priyā vō nāmā, hūvē tūrāṇām □] 60

hūvē tūrāṇām □ ā ya-ttṛpanmārutō vāvaśānāḥ □ śrīyasē ka-mbhānubhī-ssammīmikṣirē tē rāśmibhīsta ṛkvābhi-ssukhādayāḥ □ tē vāśīmanta işmiṇō abhīravō vīdrē priyasyā mārūtasyā dhāmnāḥ □ agnihī prāthāmō vasūbhīrnō avyā-thsōmō rūdrēbhīrābhi rākṣata tmanā □ indrō mārudbhīr-ṛtūdhā kṛṇōtvādītyairnō varūṇā-ssagm śīśātu □ sa-nnō dēvō vasūbhīrāgni-ssagm [vasūbhīrāgni-ssam, sōmāstānūbhī rūdriyābhiḥ □] 61

sōmāstānūbhī rūdriyābhiḥ □ samindrō mārudbhī ryājñiyāi-ssamādītyairnō varūṇō ajijñipat □ yathā-'dītyā vasūbhi-ssambabhūvu-rmārudbhī rūdrā-ssāmajānatābhi □ ēvā trīṇāmānna-hṛṇīyamānā viśvē dēvā-ssamānasō bhavantu □ kutrā chīdyasyā samītau rāṇvā narō nṛṣadānē □ arhāntāśchī-dyamīndhātē sājānnayānti jāntavāḥ □ sam yadīśō vanāmahē sagm hāvā mānūṣānām □ utha dyūmnasyā śavāsa [śavāsah, ḫtasyā rāśmimā dādē □] 62

ḥtasyā rāśmimā dādē □ yajñō dēvānā-mpratyēti sumnamādītyāsō bhavātā mṛḍayantāḥ □ ā vō-'rvāchī sumātīrvāvṛtyādagm hōśchīdyā vārivōvittārā-'sāt □ sūchīrāpa-ssūyavāsā adābdhā upā kṣeti vṛddhavāyā-ssūvīrāḥ □ nākiṣṭām(2)

għnqantyantitō na dūrādya ādityānā-mbhavatī pranītau □ dhārayanta ādityāsō jagħθsthā dēvā viśvāsyä bhuvānasya gopāh □ dīrghādhijyō rakṣamānā [rakṣamānāh, asuryāmṛtāvānā-] 63

asuryāmṛtāvānā-śchayāmānā ḥnānī □ tisrō bhūmīrdhāraya-ntrīgħ rūta dyū-ntrīnī vrata v-idathé antarēsām □ ḫtēnā-”dityā mahi vō mahitva-ntadáryaman varuṇa mitra chāru □ tyānnu kṣatriyāgħi avá ādityān. yāchiṣāmahē □ sumrqidikāgħi abhiṣṭayē □ na dākxinā vichikitē na sawyā na prāchīnāmādityā nōta pašchā □ pākyā chidvasavō dhīryā chi- [dhīryā chit, yuṣmānītō] 64

-dyuṣmānītō abhāya-ñjyōtiraśyām □ ādityānāmavasā nūtanēna sakṣimahij Šarmānā Šantāmēna □ qanagħastvē ādititvē turāsa ċimam yajña-ndādhatu śrōṣamānāh □ ċimammē varuṇa śrudhī havāmadyā chà mridaya □ tvāmāvāsyurā chakē □ tattvā yāmi brahmānā vandāmānā-stadā sāstē yajāmānō həvirbhijh □ ahēḍamānō varuṇejha bōddhyurūsagħi mā nā āyuħ pramōsīh □ 65 □

(nāmā - ‘gni-ssagħ - śavāsō - rakṣamānā - dhīryā-ñchidē - kānna pañchāśachċha) (a. 11)

(vāyavyām - prājapātiṣṭā varuṇam - dēvāsurā ēsvā - sāvādityō daśārṣabħā-mindrō valāsyā - bārhaspaṭyam - ~mvāṣatkārō - ‘sausaurīm - ~mvāruṇa -māśvina - mindrām vō nara - ēkādāsa)

(vāyavyā - māgnēyi-ñkṛṣṇagrīvī - masāvādityō - vā áhōrātrāñi - vaṣatkārah - prājanayitā - huvē turāñam - pañchāṣaṣṭih)

(vāyavyām, pramōsīh)

- harīh ām □
- kṛṣṇa yajurvedīya taittirīya saṃhitāyā-ndvitīyakāṇḍē prathamaḥ praśna-ssamāptah □